

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 250/2018-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. apríla 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného advokátkou JUDr. Janou Polakovičovou, Studenohorská 42, Bratislava, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 4 C 151/2010 z 13. novembra 2014 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11 Co 41/2015 zo 14. novembra 2017, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. marca 2018 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľ“),

zastúpeného advokátkou JUDr. Janou Polakovičovou, Studenohorská 42, Bratislava, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 C 151/2010 z 13. novembra 2014 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 Co 41/2015 zo 14. novembra 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručenou okresnému súdu 6. júla 2010 domáhal proti [REDAKOVANÉ] ako žalovanej v 1. rade a Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky ako žalovanému v 2. rade ochrany osobnosti. Svoj nárok odôvodnil tým, že 15. októbra 2009 vyslovila žalovaná v 1. rade ako ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky na verejnej schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) výroky, ktorými hrubo zasiahla do cti sťažovateľa ako advokáta. Výroky, ktorými malo byť do jeho cti zasiahnuté, sa týkali jeho právneho zastupovania v kauze „Duckého zmeniek“. Podľa sťažovateľa *„vystúpenie žalovanej v 1. rade a žalovaného v 2. rade, ktorého zastupovala obsahuje nepravdivé údaje a difamujúce výroky o mojom zastupovaní v zmienkovej kauze na pôde Národnej rady Slovenskej republiky je spôsobilé vážne zasiahnuť do mojich práv na ochranu osobnosti, mojej dobrej povesti, ako advokáta, ktorý vykonáva svoju prax od roku 1965“*.

Okresný súd napadnutým rozsudkom sp. zn. 4 C 151/2010 z 13. novembra 2014 žalobu sťažovateľa zamietol. O odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového súdu krajský súd rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny.

Vo vzťahu k pasívnej legitímácii žalovanej v 1. rade sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že výroky o jeho osobe prezentovala ako vedúca ústredného orgánu štátnej správy, no aj napriek tomu vo veci konajúce súdy dospeli k záveru, že vyjadrenia žalovanej v 1. rade boli

len jej súkromným názorom. Sťažovateľ v tejto súvislosti argumentuje, že žalovaná v I. rade „predniesla svoje tvrdenia na pôde NR SR ako ministerka spravodlivosti a podpredsedníčka vlády, za ktoré zodpovedá aj po skončení svojej funkcie. Skutočnosť, že žalovaná v I. rade vystupovala vo významnej štátnej funkcii, teda reprezentantky vlády a súčasne rezortu, ktorý reprezentovala, teda spravodlivosti, umocňuje závažnosť jej výrokov a ich prípadnú vierohodnosť o mojej osobe, čo nezodpovedá skutočnosti...“.

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti zdôrazňuje, že vo veci konajúce súdy „nesprávne vyhodnotili aj skutočnosť, že vyjadrenia žalovanej v I. rade sú skutkové tvrdenia a nie hodnotiace úsudky, t. j. nevyjadrujú subjektívny názor žalovanej v I. rade. K tomu treba uviesť, že neoprávneným zásahom je zásadne každé nepravdivé alebo pravdu skresľujúce tvrdenie, ktoré zasahuje do práv chránených ustanoveniami Občianskeho zákonníka, pričom je bezvýznamné, či pôvodca týchto tvrdení si bol vedomý alebo nie nepravdivosti svojich tvrdení, alebo či išlo o preberania poznatkov od iných subjektov.“.

Sťažovateľ namieta, že „výroky ohľadne údajného kontaktu medzi mnou a sudkyňou riešiacou spor tzv. Duckého zmeniek, boli už predmetom súdneho konania“ vedeného okresným súdom pod sp. zn. 11 C 129/2000, v ktorom tento súd konštatoval, že ide o výroky nepravdivé a hrubo zasahujúce do cti sťažovateľa. V konaní o žalobe sťažovateľa doručenej okresnému súdu 6. júla 2010 však rozhodli vo veci konajúce súdy opačne.

Za nesprávne sťažovateľ považuje rovnako posúdenie skutkových tvrdení o jeho osobe, pričom zdôrazňuje, že „žalovaná v I. rade sa nemohla rozumne spoliehať na pravdivosť difamačných informácií, ktoré šírili niektoré osoby, lebo v roku 2000 boli súdom tieto klamlivé a zavádzajúce tvrdenia vyvrátené v súdnom konaní právoplatným rozhodnutím“.

Sťažovateľ poukazuje aj na to, že k úspešnému uplatneniu práva na ochranu osobnosti sa nevyžaduje vyvolanie následkov, ale stačí, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené § 11 Občianskeho zákonníka. V sťažovateľovej veci konajúce súdy dospeli k záveru, že výroky prednesené na 41. verejnej schôdzi národnej rady

nemohli zasiahnuť do jeho práva na ochranu osobnosti. Skutočnosť, že výroky prednesené žalovanou v 1. rade boli spôsobilé zasiahnuť do jeho práva na ochranu osobnosti, chcel sťažovateľ „... *preukazovať výpovedami svedkov – mojich kolegov* [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], *čo súd zamietol*“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a následne o nej rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu, ako aj napadnutým rozsudkom krajského súdu, sťažnosťou napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu zruší a vec vráti okresnému súdu na ďalšie konanie a zároveň mu prizná úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc,

návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť (a aj domáhal) využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Proti napadnutému rozsudku okresného súdu mohol sťažovateľ podať odvolanie (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal dovolanie, o ktorom nebolo Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ešte rozhodnuté. Zo zistení ústavného súdu rovnako vyplýva, že sťažovateľ doručil 12. marca 2018 okresnému súdu dovolanie, ktorým napáda rozsudok krajského súdu sp. zn. 11 Co 41/2015 zo 14. novembra 2017.

Pri posudzovaní tejto časti sťažnosti ústavný súd vychádzal taktiež z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

Ústavný súd odkazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. V okolnostiach posudzovanej veci sťažovateľ podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvoril stav, keď by o jeho veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty

prijateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľa predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 467/2013).

V nadväznosti na uvedené ústavný súd pripomína, že aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa v jeho rozhodovacej činnosti ustálil právny názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní sa považuje v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu uplatnením zásady *ratio temporis* odmietol ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. apríla 2018